

„SUNT SPECIAL DAR VREAU SĂ ȘTIU!”

proiect de diagnosticare, recuperare și integrare socială a copiilor speciali(ADHD; ADD; ODD; MR sau cu alte Tulburări de dezvoltare psihologica),

specializarea cadrelor didactice cu metode și tehnici aplicabile copilului hiperchinet, impulsiv sau cu deficit de atenție

„Dacă nu pot învăța cum predai tu, predă-mi cum pot eu să învăț!”

DGASPC Sector 6

Numele solicitantului:	DGASPC SECTOR 6
------------------------	-----------------

Dosar Nr.	
-----------	--

I. PROIECTUL

1. DESCRIERE

1.1 Titlul SUNT SPECIAL DAR VREAU SĂ ȘTIU

1.2 Localizare: București, sector 6

1.3 Costul proiectului și suma solicitată de la DGASPC Sector 6

Costul total al proiectului	Suma solicitată de la DGASPC Sector 6	% din costul total al proiectului
RON 65.000	RON 65.000	100 %

1.4 Rezumat

Durata proiectului	10 luni
Obiectivele proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Evaluarea și diagnosticarea în mediile de preșcolari și școlari a copiilor ADHD, ADD; ODD, MR sau cu alte forme de Tulburări de dezvoltare psihologică Fobii, Anxietăți, Depresii infantile, Tulburări de ritm și fluență, Tulburări Alimentare sau de Somn) ➤ Introducerea copiilor diagnosticați în programe de recuperare terapeutică ➤ Consilierea familiei din care provine copilul ADHD/ADD sau cu altă tulburare de dezvoltare psihologică în scopul reunirii, armonizării familiei și constientizării rolului primordial pe care îl au în recuperarea propriului lor copil. ➤ Educarea și instruirea specifică a părinților copiilor speciali, implementarea unor reguli și metode specifice de educație pe care aceștia trebuie să le aplice copiilor pentru a-i ajuta să învețe, să se integreze în familie, societate și în învățământul public de masă; ➤ cadrele didactice și voluntarii implicați în educarea copiilor speciali vor fi instruiți de specialiști pentru a recunoaște, înțelege, și oferi suport și intervenție psiho-educativă specifică copiilor ADHD, ADD sau cu alte Tulburări de dezvoltare Psihologică, preșcolari și școlari (2-/16 ani), din sectorul 6; ➤ copiii diagnosticați cu ADHD/ADD; ODD; MR sau alte Tulburări de dezvoltare psihologică înscriși în învățământul de masă în anii 2012 și 2013 sunt diagnosticați, consiliați și monitorizați din punct de vedere psiho-comportamental pe parcursul anului școlar și sprijiniți cu ajutorul terapiilor specifice în vederea menținerii integrării în școală prin înființarea programului „special after school”.

Grupul (grupurile) țintă ¹	<ul style="list-style-type: none"> ➤ copiii diagnosticați cu ADHD, ADD; ODD, MR sau alte Tulburari de dezvoltare psihologica (cu sau fără certificat eliberat de către Serviciul de Evaluare Complexă - DGASPC 6) cu vârste cuprinse între 2-12/14 ani; ➤ copiii diagnosticați cu una din Tulburările de Dezvoltare Psihologica și neintroduși în tratamente de consiliere și recuperare terapeutică și care au pierdut șansa la continuarea studiilor în învățământul de masă datorită neînțelegerii și marginalizării ➤ părinți cu sau fără unul sau mai mulți copii speciali, specialiști, cadre didactice, (educatori, învățători, consilieri școlari și logopezi) din unitățile de învățământ de masă ale sectorului 6, voluntari care sunt sau vor să se implice în recuperarea și integrarea copiilor speciali;
Beneficiarii finali ²	<ul style="list-style-type: none"> ➤ copiii diagnosticați cu ADHD, ADD; ODD, MR sau alte Tulburari de Dezvoltare Psihologica (cu sau fără certificat eliberat de către Serviciul de Evaluare Complexă - DGASPC 6) cu vârste cuprinse între 2-12/14 ani; ➤ copiii cu dizabilități pentru care s-au identificat cerințe educative speciale; ➤ părinții copiilor cu ADHD, ADD; ODD; MR sau alte Tulburari de Dezvoltare Psihologica din comunitatea locală a sectorului 6; ➤ specialiști, cadre didactice (educatori, învățatori, profesori, consilieri școlari și logopezi) din unitățile de învățământ public de masă ale sectorului 6; ➤ mediul social al comunității în care trăiesc și învață copiii ADHD, ADD; ODD; MR sau cu alte Tulburari de dezvoltare Psihologica prin scăderea în prezent și/sau viitor a numărului de abandonuri școlare, delincvenței juvenile, alcoolismului, consumului de stupefiante sau alte forme de tulburare ale comportamentului social ➤ societatea în sine pentru castigarea unui individ parte din ea care va putea înțelege, sprijini și dezvolta societatea prin adultul echilibrat care va deveni copilul special recuperat și integrat
Rezultatele așteptate	<ul style="list-style-type: none"> ➤ copiii cu tulburari de comportament și/sau învățare , cu cerințe educative speciale: ADHD; ADD; ODD, MR și alte Tulburari de dezvoltare Psihologica - vor fi evaluați , diagnosticați, recuperați prin terapii specifice și integrați își vor termina studiile în învățământul de masă, fapt ce este în acord cu legislația în vigoare; ➤ scăderea numărului de abandonuri școlare și comportamente antisociale în rândul minorilor ➤ părinții copiilor speciali înțeleg, recunosc și constientizează deficiențele copiilor lor, îi sprijină și îndrumă cu tehnicile speciale dobândite să se recupereze, integreze și evolueze urmând cursurile învățământului de masă; ➤ creșterea numărului de copii cu ADHD, ADD; ODD, MR sau alte Tulburari de Dezvoltare Psihologica cu nevoi speciale din sectorul 6 care vor beneficia de servicii de educație socială, comportamentală și școlară de specialitate prin derularea unor programe de terapie cu tehnici și metodologii specifice; ➤ cadrele didactice din: grădinițe și școli sunt pregătite să accepte și să instruiască la clasă copiii speciali, dețin informații despre Tulburările de Dezvoltare Psihologica, recunosc semnele și simptomele unui copil special

¹ „Grup țintă” sunt grupurile / entitățile care sunt afectate în mod direct de rezultatele proiectului, la nivelul scopului proiectului.

² „Beneficiari finali” sunt cei care vor beneficia pe termen lung de rezultatele proiectului, la nivelul societății sau sectorului în ansamblu.

³ „Copil Special” este copilul diagnosticat sau nu cu: ADHD, ODD, ADD, MR sau cu alte Tulburari de dezvoltare psihologica (anxietati, fobii, depresii infantile etc) cu nevoi educative, comportamentale și sociale specifice încadrat în una din tulburările de dezvoltare psihologica

	<p>și cunosc metode de lucru specifice pentru educarea și includerea acestuia;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ existența unui sistem funcțional privind consilierea, formarea și informarea părinților, voluntarilor, cadrelor didactice și specialiștilor de orice fel care contribuie la recuperarea, dezvoltarea, educarea și integrarea copilului special; ➤ la finalul proiectului educatorii, învățătorii, profesorii și consilierii școlari specializați pe problematica copilului special și a formelor de recuperare și educare specifică devin o resursă importantă pentru comunitatea sectorului 6 și vor crește numărul de copii recuperați scăzând numărul copiilor marginalizați, etichetați și vor scădea numărul abandonului școlar sau al copiilor integrați în școli speciale; ➤ îmbunătățirea cunoștințelor sociale cu și despre copilul special; ➤ realizarea unui parteneriat între familie, membrii echipei multidisciplinare, cadrele didactice integratoare și cadre didactice itinerante/de sprijin, implicate în procesul de recuperare și integrare a copilului special; ➤ informarea și sensibilizarea comunității în vederea cunoașterii și conștientizării copilului special, eliminării etichetelor și marginalizării copilului special, cunoașterea rolului și felului în care comunitatea trebuie să poată să se implice în recuperarea copilului special ➤ conștientizarea comunității asupra faptului că un copil recuperat și integrat va susține aparatul de stat atunci când va deveni adult iar un copil marginalizat, etichetat va îmbrăca haina delicvenței, alcoolismului, consumului de stupefiante și a comportamentului antisocial care se rasfrange negativ asupra calității vieții comunității în prezent și/sau viitor.
Principalele activități	<ul style="list-style-type: none"> • Activități de recuperare: <ul style="list-style-type: none"> - Consiliere psihologică - Terapie comportamentală - Terapie psiho-educatională - Terapie ocupațională și de orientare școlară - Implementare, corectie și dezvoltare limbaj verbal - Artterapie - ”Comunicarea prin miracolul artei - Ludoterapie • Activități de pregătire pentru ușurarea rezolvării sarcinilor școlare • Program „special after school” • Informarea, formarea și consilierea cadrelor didactice în domeniul educației copilului special • Monitorizarea copiilor speciali – în învățământul de masă. • Organizarea clubului „COPIL SPECIAL, PARINTE SPECIAL” – grup suport pentru părinții speciali, informarea, consilierea și educarea acestora în sensul metodelor și tehnicilor speciale de comportament și educație aplicabile copiilor lor • Desfășurarea de programe care prin manifestarea lor au menirea de a ajuta la achiziția și dezvoltarea capacităților de socializare a copilului special • Formarea și dezvoltarea continuă a specialiștilor, studenților și voluntarilor implicați în procesul de recuperare a copilului special (ADHD, ADD, ODD, MR sau cu alte Tulburări de Dezvoltare Psihologică) • Deschiderea unui club de voluntariat care să vină în sprijinul cunoașterii, educării și integrării copilului special. • Racolarea, informarea și pregătirea voluntarilor pentru activitățile de

	recuperare sociala si educationala a copilului special precum si pentru desfasurarea campaniilor de sensibilizare si constintizare
--	--

1.5 Obiective

Obiective generale:

- Evaluarea si diagnosticarea copiilor speciali din invatamantul de masa din sectorul 6;
- Introducerea in programe de recuperare terapeutica a copiilor speciali
- Parintii invata sa-si invete copilul special, il ajuta sa se integreze in familie, scoala, societate
- Cadre didactice sunt informate, formate/pregatite pentru a putea oferi suport si educatie cu metode si tehnici specifice copiilor speciali din mediul prescolar si scolar(2/12-14ani)
- Se dezvolta notiunea de voluntar, voluntarii sunt formați/pregătiți pentru a oferi un suport emotional, social, educational profesionist copilului special din invatamantul prescolar si scolar (2/14 ani) din sectorul 6;
- Pregătirea grădinițelor și a școlilor din sectorul 6 pentru a deveni unități incluzive prin oferirea de suport si consiliere specializată, organizarea de training-uri si work-shop-uri pentru cadrele didactice cu sau fara copil special la clasa, oferirea de consultanță privind crearea unui mediu propice educarii si dezvoltarii copilului special.
- Copiii speciali înscriși în învățământul de masă sunt monitorizați din punct de vedere al parcursului școlar si evolutiei sociale și sprijiniți în vederea menținerii integrării în școală si societate
- Realizarea unui cerc recuperatoriu manifestat prin incheierea unui parteneriat între membrii echipei multidisciplinare, cadrele didactice integratoare și cadre didactice itinerante/de sprijin implicate în procesul de recuperare și integrare a copilului special.
- Crearea unei rețele pilot de educatori și consilieri specializați pe copilul ADHD, ADD; ODD, MR sau cu alte forme de Tulburare de dezvoltare Psihologica care sa fie formata din: educatorii și consilierii școlari ce vor beneficia de formare continuă asigurată de o echipa multidisciplinară;
- Campanie de sensibilizare a membrilor comunității privind respectarea drepturilor copilului și a promovării educației incluzive în comunitatea sectorului 6;

Obiective specifice:

- Identificarea copiilor cu ADHD/ADD; ODD, MR sau cu alte Tulburari de dezvoltare psihologica cu vârste cuprinse între 2-/14 ani din sectorul 6;
- Inițierea și formarea unei echipe multidisciplinare (1 psihopedagog, 1 psiholog, 1 consilier, 1 logoped, 1 kinetoterapeut -din cadrul direcției) care să asigure servicii de evaluare, consiliere si terapii recuperatorii pentru copiii speciali, consiliere si formare speciala pentru părinți și cadrele didactice.
- Inscrierea copiilor speciali in programe de pregătire premergatoare grădiniței/școlii
- Program „special after school” pentru copiii speciali integrați în învățământul de masă unde vor fi abordate teamele pentru acasa si programe diversificate de socializare psihoeducativa cu ajutorul metodelor si tehnicilor speciale
- Furnizarea de sesiuni de training și pregătirea persoanelor sursă din instituțiile pentru învățământul preșcolar și școlar, informarea si formarea acestora despre cauzele, efectele pe termen lung si scurt ale neglijării copilului special, metode si tehnici specifice de abordare, educare a copiilor speciali din sectoul 6.

- Evaluarea copiilor identificați, selectarea și pregătirea copiilor/părinților pentru procesul de recuperare și integrare / incluziune în învățământul de masă ;
- Pregătirea părinților pentru a putea ajuta copiii proprii să-și gestioneze stările, să-și gestioneze timpul și acțiunile, să devină parte a procesului de recuperare terapeutică astfel încât să ajute la includerea copilului în învățământul de masă.

1.6 Justificare

Proiectul „SUNT SPECIAL DAR VREAU SA STIU” este un proiect educațional cu aplicabilitate practică adresat copiilor speciali, familiilor acestora, cadrelor didactice implicate în procesul lor de educație precum și mediului social în care acești copii speciali se dezvoltă, sectorul 6. Proiectul se va desfășura în perioada februarie 2013 –noiembrie 2013. Statisticile pe care s-a fondat proiectul evidențiau dificultatea integrării copilului special datorită lipsei de informare generală cu și despre copilul special (definiții ale tulburărilor de dezvoltare, cauze, semne și simptome, metode și tehnici de recuperare), lipsa personalului specializat pe problematica lui, proiectul vine să informeze, să reducă etichetarea și marginalizarea, să promoveze includerea acestora în învățământul de masă, factori care pot crește procentul succesului recuperării întrucât a propus o abordare complexă a problematicii copilului special, respectiv cu cerințe educative speciale, îmbinând aspectele recuperatorii și de integrare socială cu cele de integrare preșcolară și școlară. Pe parcursul derulării sale, proiectul preconizează un număr de 120/150 de beneficiari, copii speciali (ADHD/ ADD; ADD; MR sau cu alte tulburări de dezvoltare psihologică de la anxietate/fobii la depresii), cu vârste cuprinse între 2/14 ani. Proiectul vine în sprijinul scaderii abandonului școlar datorită rezolvării problematicii de adaptare și educare a copilului special, a scaderii delincvenței juvenile, consumului de alcool sau stupefiante sau a altor comportamente antisociale, riscuri la care poate fi supus copilul, adolescentul sau mai târziu adultul special.

Necesitatea derulării acestui proiect răspunde la nevoii de depistare și de recuperare a copilului special pentru prevenirea abandonului școlar, a delincvenței juvenile când aceștia ajung la adolescență, a consumului de alcool sau de substanțe dar și la depășirea și rezolvarea anumitor bariere, probleme întâmpinate și sesizate de părinți și cadrele didactice ale copiilor speciali din sectorul 6, ca de exemplu:

- inexistența la nivelul sectorului a unui serviciu de informare specială și a unei strategii pe termen scurt și lung privind adoptarea unei educații cu metode și tehnici specifice pentru copii speciali din sectorul 6 care să fie implementată în social, în școală și familie
- necesitatea unor campanii de informare socială cu semne, simptome, caracteristici, riscul pe termen scurt și lung a nediagnosticării timpurii (3-7ani) și intervenției terapeutice și/sau medicamentoase, beneficii personale și beneficiul mediului în care se dezvoltă copilul special
- necesitatea diagnosticării timpurii a copiilor afectați de una din Tulburările de dezvoltare ca procesul să fie eficient, respectiv <7ani
- necesitatea evaluării și intervenției timpurii pentru copiii speciali (ADHD, ADD; ODD; MR, sau alte Tulburări de dezvoltare psihologică);
- necesitatea integrării în social și a învățământului de masă încă din copilăria mică (grădiniță) și apoi școala
- necesitatea pregătirii părinților pentru a putea înțelege comportamentul copilului special, a conștientiza problematica prezentă și riscurile viitoare și a primi suport de dezvoltare pentru a deveni capabili să ajute la procesul de recuperare și integrare al copilului special;
- barierele de participare la clasă pe care le întâmpină copii speciali acolo unde există practici rigide, relaționări și atitudini discriminatorii față de aceștia. Deseori li se închid ușile la înscriere, sunt excluși din colectivitate, lăsați izolați fără a se găsi tehnici de a-i implica în grup sau și mai grav excluși din clasă, școala deși aceasta contravine drepturilor copilului
- grădinițele nu sunt pregătite să primească și gestioneze apoi problematica integrării copilului special;

➤ cadrele didactice nu au pregătire în domeniul copilului special/ psihopedagogiei speciale și prin urmare nu știu cum să răspundă la cerințele familiei/copilului diagnosticat sau nu cu una din tulburările de dezvoltare

➤ colectivele de copii din învățământul de masă nu au nicio notiune clara din punct de vedere psihologic apărând fenomenul de etichetare și marginalizare/excludere a copiilor cu cerințe educative speciale;

➤ cadrele didactice ridică neputincioase din umeri și solicită formare în domeniul copilului cu nevoi psihoeducative speciale;

➤ părinții copiilor obișnuiți nu sunt pregătiți pentru o educație incluzivă;

➤ comunitatea nu este suficient informată, cu privire la o educație incluzivă a copiilor speciali din sectorul 6;

➤ existența unui sentiment care grupează în jurul marginalizării/ excluderii – predomina atitudinile și prejudecățile din partea societății care ar trebui de fapt să ajute la integrarea lor.

➤ inexistența unui cadru adecvat care se dorește a fi un adaos educațional de tip instituțional, dar nonșcolar, de educației nonformale, formă aflată în raport de complementaritate cu educația formală. De aceea apare nevoia urgentă privind derularea unui *proiect de incluziune socială și școlară* care prin crearea unor servicii sociale și formarea adulților – părinți și specialiști, cadre didactice, care vin în sprijinul copiilor speciali, cu vârste cuprinse între 2/14 ani cu scopul recuperării și asigurării integrării, accesului la educație (garantat de lege) în sistemul de învățământ de masă și încetarea discriminării copiilor cu nevoi educative speciale prin oferirea unui cadru care să îi sprijine, nu la marginalizare/izolare - va oferi servicii directe copiilor speciali, familiilor acestora și va încerca să schimbe mentalități.

Astfel prin acest proiect urmărim:

➤ furnizarea de servicii sociale, informare; formare și consiliere la nivelul sectorului 6 pentru formarea și informarea părinților și a cadrelor didactice - educatori, învățatori, consilieri școlari, care au achiziționate metode și tehnici de abordare, predare, integrare la vârsta preșcolară/ școlară a copilului special.

➤ evaluarea și implicarea copiilor cu nevoi speciale psihoeducative în programe de pregătire pentru incluziune în grădiniță/școală de masă, programe bazate pe intervenție specifică personalizată

➤ program „Special after school” – furnizarea de servicii instructiv-educative specializate pentru copilul special (ADHD/ADD; ODD, MR, etc) cu caracter informal și nonformal, care să ajute la gestionarea comportamentului de adaptare școlară și să sporească adaptabilitatea la tipul de mediu pe care aceste instituții îl oferă

➤ părinții beneficiază de suport și cursuri pentru a înțelege, gestiona și ajuta copilul propriu în procesul de recuperare și integrare socială

➤ cadrele didactice beneficiază de training-uri și consultanță privind integrarea copilului special (ADHD, ADD, ODD, MR sau cu alte tulburări de dezvoltare psihologică)

➤ în comunitatea sectorului 6 educația incluzivă începe un proces de dezvoltare a instituțiilor școlare – grădinițe/scoli cu scopul de a exploata acolo unde există resursele existente și a le implementa acolo unde nu există pentru a sprijini participarea la învățare a tuturor copiilor din comunitate;

➤ comunitatea sectorului 6 va fi pregătită să ofere servicii specializate de includere timpurie a copiilor speciali (ADHD, ADD; ODD, MR) sau cu alte Tulburări de dezvoltare psihologică și îi pregătește pentru primul pas al integrării: grădinița și apoi clasa și se va reduce numărul de abandonuri școlare a copiilor deja integrați

Orice intervenție privind integrarea copilului special, pentru a avea succes, nu poate fi făcută decât prin implicarea întregului lanț de recuperare terapeutică: terapeut, familie, școală/grădiniță. Familia reprezintă prima și cea mai importantă verigă educațională din viața copilului iar prezența și consistența ei în timp în susținerea copilului face ca dezvoltarea acestuia precum și recuperarea să se producă cu rezultate optimiste. De aceea, pentru a putea asigura copiilor cu dizabilități șansa unor premise educative valoroase trebuie în primul rând ca familia să fie ajutată să-și înțeleagă rolul, să-și asume și astfel să poată furniza un model demn de multiplicare.

Pe de altă parte, societatea actuală prin acest ritm într-o permanentă schimbare, cu salturi spectaculoase ridică permanent noi provocări atât pentru părinți, cât și pentru copii. De multe ori misiunea de parinte devine aproape imposibilă, crește dificultatea pentru părinți, pe lângă responsabilitățile pe care orice parinte le are, este nevoie și de: timp, dispoziție și știința de a ajuta la recuperarea copilului, să reușească să-și îmbunătățească permanent modelele de relaționare cu membrii familiei devenind model pentru copiii lor, să-și întarească cunoștințele specifice programului de gestionare și recuperare a copilului.

Plecând de la cazuistica întâmpinată în cadrul grădinițelor și școlilor de pe raza sectorului 6, de la nevoile copiilor speciali cu vârste cuprinse între 2-14 ani, de la problemele întâmpinate de părinți în gestionarea diferitelor probleme cu care se confruntă și de la faptul că familia reprezintă cel mai important cadru educativ pentru copil, s-a născut necesitatea de a oferi acest serviciu - servicii sociale, formare și consiliere pentru copiii speciali cu vârste cuprinse între 2-12/14 ani, părinții acestora și cadrelor didactice implicate în procesul lor de educare, care să permită accesul copiilor speciali la un tip de educație incluzivă în sistemul învățământului de masă.

Suntem convinși că nu putem salva viitorul unui copil fără familia sa. Legea 272/2004 privind protecția copilului pune accentul în acordarea serviciilor de specialitate pe asistarea familiei și copilului în același timp, plecând de la aceeași premisă că familia este cadrul de dezvoltare a copilului, respectiv că orice serviciu oferit copilului nu este suficient dacă nu este asistată și familia.

Copiii cu ADHD/ADD sunt acum, cel puțin la modul declarativ, parte integrantă a politicilor naționale pentru toți copiii României. Acest lucru este evidențiat în legea 272/2004 de protecție și promovare a drepturilor copiilor. Această includere dar și menționare distinctă corespunde aplicării combinate a principiilor nondiscriminării și egalizării șanselor. Copiii cu ADHD/ADD sunt de asemenea menționați într-o lege specială, legea 448/2006 privind protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, legea nr.1/2011 a învățământului care evidențiază drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ, H.G. nr.1251/2005 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială a copiilor/elevilor/tinerilor/ cu cerințe educative speciale din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat.

Proiectul pentru incluziunea copiilor cu nevoi speciale (ADHD, ADD, sau cu alte tulburări de dezvoltare psihologică cu vârsta cuprinsă între 2 – 12/14 ani) prin furnizarea unor servicii sociale, consiliere și formare a adulților – părinți și specialiști, care vin în sprijinul recuperării și integrării familiale și sociale a copiilor speciali în învățământul de masă din sectorul 6 intenționează să furnizeze copiilor (beneficiarii direcți) servicii de evaluare, intervenție, recuperare, informare și formare a părinților și specialiștilor care pot da o șansă la integrarea în viața comunității și de a promova demersurile axate pe o educație incluzivă.

Proiectul va funcționa la nivelul DGASPC sector 6, sub forma oferirii de servicii sociale, consiliere, informare și formare adulților – părinților și specialiștilor, care vin în sprijinul recuperării și incluziunii copiilor cu nevoi educative speciale cu vârste cuprinse între 2-12/14 ani în învățământul de masă din sectorul 6 și formarea, cooptarea, informarea, implicarea și consilierea părinților activi în promovarea drepturilor copiilor cu nevoi educative speciale.

Din experiența anilor anteriori de derulare a proiectelor s-a identificat nevoia de a dezvolta, pe lângă programul de pregătire pentru incluziunea în grădinița/școala de masă, program în care s-au împlinit activitățile de evaluare, diagnostic, de recuperare specifice ADHD, ADD; ODD; MR sau alte Tulburări de Dezvoltare cu cele de formare a deprinderilor de participare și implicare într-o activitate instructiv-educativă interactivă dar care să aibă ca rezultat satisfacerea cerințelor impuse de curricula școlară la nivel național și un program „special after-school”. Programul « special after school » promovează și sprijină prin materiale, mijloace și tehnici corespunzătoare educația formală și non-formală a copiilor speciali (ADHD, ADD etc) incluși în programul de recuperare și educare personalizat, adecvat nivelului de tulburare, posibilităților și capacităților proprii care ajută la școlarizarea fiecărui beneficiar să nu mai devină o corvoada pentru copil, familie și cadru didactic.

1.7 Descrierea detaliată a activităților

➤ **Amenajarea și dotarea spațiului** de servicii sociale, consiliere și informarea și formarea adulților – părinți și specialiști, care vin în sprijinul recuperării și integrării copiilor speciali(ADHD;ADD, sau cu alte tulburări de dezvoltare psihologică)cu vârste între 2-12/14 ani cu:

1. mobilier adaptat pentru desfășurarea în condiții optime a activităților de pregătire pentru integrarea în grădiniță și școală precum și pentru programul „special after school” (achiziționarea mobilierului se face în prima lună de derulare a proiectului);
2. Materiale tehnice speciale necesare desfășurării: diagnosticării, evaluării, consilierii și recuperării terapeutice a copilului special, precum și pentru promovarea și gestionarea informării, formării și dezvoltării grupului de adulți(parinti, educatori, specialiști) implicați în procesul recuperării copilului special
3. Materiale psihoeducative specifice desfășurării în bune condiții a actului de evaluare, diagnostic și terapiei recuperatorii ale copilului special

➤ **Constituirea echipei multidisciplinare** formată din: logoped, kinetoterapeut, psiholog, psihopedagog, consilier, artist plastic, coordonator/supervizor și voluntari. Specialiștii echipei vor oferi servicii de evaluare și terapii psiho-educative copiilor speciali în vederea recuperării și integrării și vor susține sesiuni de training și work-shopuri pentru părinți/cadre didactice și specialiști cu o tematică și frecvență prestabilită; (februarie - noiembrie)

➤ **Identificarea și evaluarea copiilor speciali cu vârste între 2-12/14 ani din sectorul 6,**

➤ **Includerea copiilor speciali(ADHD. ADD; ODD, MR sau cu alte Tulburări de dezvoltare psihologică)cu vârste între 2 și 14 ani în program de recuperare comportamentală și socială pentru a putea fi pregătiți să fie incluși în grădinița/școala de masă sau menținerea pentru cei care sunt deja incluși reducând abandonul școlar,** evaluarea periodică, întocmirea planurilor de intervenție personalizată și pregătirea lor pentru integrarea socială în învățământul de masă; în cadrul procesului de pregătire inclusiv copiii speciali beneficiază de intervenții specifice pe ariile de dezvoltare deficitare(atenție, hiperactivitate, impulsivitate-managementul furiei, limbaj(achiziții și corecție), socializare(initiere și întreținere), inteligența emoțională, asigurate de specialiști, colaboratori ai „ASOCIATIA ROMANA DE TERAPII IN AUTISM SI ADHD”;

➤ **logopedie** – logopedul va face o evaluare de specialitate și va întocmi un plan de intervenție individualizat pentru fiecare din cei 30 de beneficiari cu vârste cuprinse între 2-2/14 ani, la cabinetul logopedic. Familia va fi consiliată să devină parte în procesul de implementare și corecție și să își însușească un minim de tehnici de intervenție și de stimulare a limbajului în situații ce se ivesc în mod natural în viața copilului. Aceste tehnici și recomandări practice de lucru îi vor fi oferite de către specialiști.

➤ **kinetoterapie**– se va face o evaluare individualizată cu ajutorul unui test standardizat pentru următoarele arii de dezvoltare ale motricității grosiere: capacitatea de a adopta și a menține poziții fixe pe o perioadă de timp determinată, locomoție și manipularea obiectelor. În urma evaluării și a rezultatelor testului se stabilesc obiective terapeutice individuale pentru lucrul în sală, cu kinetoterapeut și se fac recomandări pentru activități care se pot face cu familia în joacă în cadrul activităților zilnice. Menționăm faptul că acest serviciu va fi oferit de către kinetoterapeuții angajați în DGASPC 6 și care își desfășoară activitatea în Cabinetul de Kinetoterapie din cadrul Centrului pentru Copii cu Dizabilități „Sfântul Andrei”. Înscrierea copilului în programul de kinetoterapie se va face în baza unei recomandări eliberate de un medic specialist fiziokinetoterapeut anexate cererii tip redactată de părinte/reprezentantul legal al copilului și avizată de directorul Direcției Protecția Copilului.

➤ **terapie ocupațională** – în urma evaluării psihologice și aptitudinale se fac recomandări privind modul de intervenție personalizat în funcție de potențialul și nevoile identificate și folosește acesta pentru creșterea stimei de sine și implicit a rezultatelor școlare și sociale reducând astfel din handicapul comportamental și social care atrage după sine etichetarea și marginalizarea copiilor speciali. Se dezvoltă un mod de colaborare și formare interactivă între părinți și specialiști, părinții sunt implicați activ și sunt învățați să managerieze timpul și comportamentele copilului, să le multiplice pe cele pozitive într-un cadru bine structurat, într-o organizare strictă și specifică deficiențelor și potențialului propriului copil.

➤ **artterapie** - ”Comunicarea prin miracolul artei”- Se va infiinta un atelier care va combina artele: pictura, modelajul si colajul, dansul, muzica si drama cu scopul de a face copiii :

1. sa-si elimine starile emotionale negative, framantarile pe care altfel nu le constientizeaza, inteleg si nu le pot gestiona
2. Să se exprime liber și creativ, să comunice cu ajutorul instrumentelor și elementelor de limbaj artistic, să-și dezvolte comunicarea si socializarea cu ajutorul picturii. . Evaluarea se face de către echipa implicată în proiect coordonată de un artist plastic, muzical, dans, drama. El stabilește împreună cu terapeutul în cadrul unei ședințe de artterapie numărul de grupuri de copii(asociati in functie de deficiente, aptitudini, nevoi si nivele de dezvoltare), temele abordate si obiective urmarite cu ajutorul acestora in sedintele viitoare, bazându-se pe observațiile nevoilor și abilităților acestor copii. Se urmărește un progres în exprimare cu ajutorul mijloacelor artistice, creșterea gradului de socializare, dezvoltarea simțului de responsabilitate si competitivitate cinstita, dezvoltarea limbajului și comunicării verbale, creșterea atenției, reducerea hiperactivității si impulsivității. Echipa evaluează efortul copiilor, capacitatea lor de a se încadra cu placere in timpul, tema si obiectivele propuse, de a se adapta, responsabiliza și de a învăța un nou mod de exprimare printr-o activitate placuta si relaxanta.
3. **ludoterapia sau terapia prin joc** - Cu ajutorul materialelor specifice varstei; deficientei si nivelului de dezvoltare, specialistii organizeaza jocuri care sa stimuleze: memoria, imaginatia, atentia, socializarea, responsabilizarea, sa scada gradul de impulsivitate, hiperactivitate si agresivitate prin achizitionarea unor reguli (usor asimilabile datorita implementarii lor prin joc)

➤ **Program „special after-school” pentru copiii suferinzi de: ADHD/ADD; ODD; MR sau cu alte Tulburari de dezvoltare psihologica integrați în clasa 0 sau din învățământul de masă (pentru copii cu vârste între 5 și 12 ani):**

Activitățile psiho-educative realizate de specialiști (psiholog și psihopedagog), coordonate de un monitor/supervizor cu experiență în intervenția terapeutică specifică pentru recuperarea copilului special constau, în esență, în:

- Interventii psiho-educative care ajuta copilul sa-si poata manageria programul zilnic,
- Sprijin educational si emotional pentru efectuarea temelor pentru a doua zi si a celor suplimentare intr-un cadru placut
- Sprijin in achizitionarea si aprofundarea cunoștințelor din curricula școlară, predate la clasă,
- activitati de « Ludoterapie » oferirea de jocuri si jucării corespunzătoare vârstei și nevoilor de recuperare/terapie, crearea obisnuitei de a folosi constructiv acestea
- servicii de intervenție specializată pe ariile deficitare : atentie, impulsivitate, comportament inadecvat sau agresiv, atitudine antisociala, atitudine opozanta, hiperactivitate, logopedie, kinetoterapie prin îmbinare cu artterapia, terapia ocupațională, ludoterapie, meloterapie
- Creșterea gradului de socializare dintre copii, creșterea calitatii timpului de relationare
- dirijarea jocului individual și colectiv în atmosfera de comunicare stimulativa verbala si nonverbala
- creșterea responsabilizării personale, implementarea si/sau corectia regulilor de convietuire sociala
- creșterea si corectia achizitiilor de limbaj verbal-logopedie
- achizitionarea si consolidarea deprinderilor de autoservire, igienă personală.

Toate aceste activități se vor desfășura într-un mediu ambianț speical creat : cald, natural iar experiența specialiștilor devine garantul însușirii cunoștințelor și deprinderilor necesare integrării si mentinerii copiilor speciali in învățământul de masă si scaderii numarului de abandonuri scolare datorita marginalizării/excluderii.

Toate activitatile intreprinse in « special after school » au la baza stransa colaborare a verigilor lantului terapeutic de recuperare a copilului special : familia, cadrul didactic si echipa multidisciplinara. Echipa multidisciplinara va realiza periodic evaluarea copiilor, îndeplinind următoarele funcții :

- de constatare și apreciere a curbei de evoluția copiilor în raport cu serviciul, cu primul pas al intervenției , cu potentialul copilului si nivelul așteptărilor;
- de informare asupra modului de realizare a deciziilor adoptate în legatură cu toate aspectele activităților desfășurate ;
- de reducere pana la eliminare a comportamentelor negative, impulsive, opozante, antisociale si multiplicarea cu ajutorul tehnicilor speciale a comportamentelor pozitive.
- De crestere a nivelului stimei de sine care este generator de conflicte interioare si exterioare
- De reglare - prin utilizarea feed-back-ului;

Programul „special after-school” se va derula pe perioada anului școlar și constituie un sprijin în monitorizarea constantă a situației elevilor cu ADHD; ADD sau alte Tulburari de dezvoltare psihologica. Procesul de monitorizare este esențial pentru cunoașterea evoluției sau involuției numărului de cazuri, a evoluției fiecărui copil și pentru stabilirea adecvată a serviciilor de sprijin destinate acestora: profesor de sprijin, adaptare curriculară, personal auxiliar. Monitorizarea evoluției școlare a acestor copii este importantă pentru menținerea sau modificarea hotărârii de orientare școlară formulată CMBRAE și constituie un feed-back privind eficiența acestei măsuri de politică educațională: puncte forte, puncte deficitare, care măsuri de ameliorare se impun pe termen scurt, mediu sau lung pentru reducerea numărului de copii speciali si implicit a abandonului școlar, delictivității juvenile, numărului de consumatori de stupefiante sau alcoolici precum si alte comportamente antisociale care rezida din tulburările de dezvoltare psihologica nemonitorizate si neintroduse in tratamente de recuperare terapeutică.

➤ **Organizarea activităților de socializare** pentru copiii ce urmează a fi integrați constă în organizarea de jocuri de socializare în cadrul centrului (unde copii sunt deșinși cu regulile de socializare), vizite la obiective importante ale orașului (controlul socializării în afara instituției, familiei) : Muzeul Antipa, Grădina Zoologică Baneasa, organizarea de manifestări speciale cu diverse ocazii (Sărbătorile Pascale, 1 Iunie Ziua Copilului, Crăciun) dar și implicarea copiilor speciali în amenajarea spațiului destinat curții școlii, sau “special after school”-ului;

➤ **Organizarea de activități cu părinții – grupuri de suport, consiliere și dezvoltare parentală**– activități de informare a părinților sau de predare în cadrul grupului a „ABC”-ul interacționării și relaționării cu copiii speciali, desfășurarea unor sedințe de chestionare care să surprindă nevoile acestor părinți, în vederea obținerii unor informații care sunt utile pentru planificarea activităților viitoare care îi implică pe toți actorii implicați în procesul de recuperare și integrare; Părinții vor participa la evaluarea copilului, vor primi un program de lucru pentru acasă, vor asista copilul cu ADHD la activitățile de socializare, vor beneficia de consiliere individuală cât și de grup, vor participa activ în organizarea și derularea campaniilor de sensibilizare, precum și alte activități ale proiectului;

➤ **Pregătirea și desfășurarea sesiunilor de training** pentru cadrele didactice. Descrierea într-un limbaj accesibil a definiției, cauze, semne și simptome, metode și tehnici de educație specială a copilului cu ADHD, ADD sau alte Tulburări de dezvoltare psihologica, în special a celor pe care le prezintă copiii ce vor fi integrați, prezentarea cadrelor și metodelor de lucru, work-shopuri, jocuri de rol, etc;

➤ **Pregătirea voluntarilor pentru activitățile de socializare și pentru campaniile de informare , constientizare și sensibilizare.** Voluntarii psihologi sau studenți de la Facultatea de Psihologie și Științele Educației și/sau părinți care vor ***participa la recuperarea terapeutică a*** copiilor speciali, la activitățile de socializare și vor participa activ în organizarea și derularea campaniilor de informare, constientizare și sensibilizare, precum și alte activități ale proiectului (voluntarii vor beneficia de o pregătire specifică activităților la care vor participa);

- **Specialiștii implicați în proiect vor participa la cursuri de perfecționare** în vederea creșterii ridicării nivelului de performanță profesională dar și la schimburi de experiență între diverse instituții;
- **Promovarea și prezentarea proiectului.** Elaborarea materialelor de promovare de tip: banere, afise, broșuri informative, fluturași, cărți de vizită, ghid de bune practici, etc. Contactarea mijloacelor de informare mass-media.
- **Monitorizarea copiilor cu ADHD, ADD sau alte Tulburări de dezvoltare psihologică – CES – în învățământul de masă atât a copiilor integrați în grădiniță, școală sau/și program „special after school”.** Monitorizarea constantă a situației elevilor speciali – CES – este esențială pentru cunoașterea evoluției/involuției fiecărui copil pentru a putea stabili servicii de sprijin necesare destinate acestora: profesor de sprijin, adaptare curriculară, personal auxiliar. Pe de altă parte monitorizarea evoluției școlare a acestor copii este importantă pentru menținerea sau modificarea hotărârii de orientare școlară formulată constituie un feed-back privind eficiența acestei măsuri de politică educațională: unde sunt disfuncționalități, unde se întâmpină dificultăți, ce măsuri se impun pentru remedierea sau ameliorarea situației pe termen lung și/sau scurt.

1.8 Metodologia

➤ ***Evaluarea multidisciplinară a copiilor speciali și intervenția centrată pe nevoi personale: terapeutică, logopedică, ocupațională, kinetoterapie*** - este foarte importantă depistarea, evaluarea precoce și folosirea unei abordări multidisciplinare pentru a **face un plan de** intervenție personalizat, adecvat nivelului de dezvoltare și achiziției nevoilor de dezvoltare a copilului. Literatura de specialitate arată că, odată ce o întârziere în dezvoltare este suspectată, cu cât începe mai devreme intervenția, cu atât cresc șansele de recuperare. Așteptarea poate determina pierderea potențialului funcțional. Fiecare copil este unic și are ritmul său propriu de dezvoltare, însă sunt și copii care au nevoie de un ajutor în plus.

Este bine cunoscut și evident faptul că alegerile făcute acum și acțiunile întreprinse de părinți și de societate în copilăria timpurie au o influență mai puternică și de durată asupra progresului individual al copilului și asupra progresului națiunilor în sens larg.

➤ ***Pregătirea și formarea cadrelor didactice și a părinților astfel încât aceștia să devină coterapeuți în procesul de recuperare.*** Pregătirea se realizează prin organizarea de sesiuni de informare și pregătire practică, utilizându-se ca tehnici principale: studiul de caz, experiența personală, jocul de rol și prezentarea metodelor de lucru practic. Aceste tehnici au fost alese întrucât se consideră că învățarea experiențială aduce rezultate mult mai bune și rapide pentru adulți.

➤ ***Monitorizarea copiilor cu ADHD, ADD, ODD, MR sau alte Tulburări de dezvoltare psihologică – CES – în învățământul de masă.*** Procesul de monitorizare presupune luarea în calcul a unor indicatori ce fac referire la aspectele de *cantitate și de profunzime* – numărul copiilor speciali – CES integrați în învățământul de masă, numărul unităților integratoare, definirea și monitorizarea traseului educațional al copiilor speciali – CES, serviciile de sprijin oferite copiilor speciali – CES și resursele umane și materiale implicate dar și la aspecte de natură *calitativă* și anume:

- adecvarea serviciilor educaționale pentru a sprijini copilul special
- colaborarea cadrelor didactice din școală cu profesorul de sprijin/itinerant și specialiștii din „special after school”
- participarea copiilor speciali – CES la toate activitățile conform vârstei și pregătirii și care se derulează în școală, implicarea în modalitățile de organizare a acestora
- colaborarea școală-familie-echipa multimodală și creșterea gradului de înțelegere, formare și implicare a părinților în procesul de recuperare terapeutică a copilului.

Monitorizarea se va face concret prin întocmirea și raportarea unor statistici semestriale care vor cuprinde informații oferite de actorii implicați în procesul de integrare al copilului special – CES

socializare și pentru campaniile de informare, constinetizare si sensibilizare. sociala		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
8. Promovarea și prezentarea proiectului.		///											
9. Monitorizarea copiilor speciali (ADHD, ADD, ODD, MR sau cu alte Tulburari de dezvoltare psihologica- CES – în învățământul de masă		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
10. Pregătirea pentru integrare si mentinere în grădiniță/școală,		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
11. Program „Special after school”		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		

2. REZULTATE AȘTEPTATE

2.1 Impactul așteptat asupra grupurilor țintă / beneficiarilor

- asigurarea unor servicii sociale, informare, consiliere și formarea adulților – părinți, cadre didactice si specialiști, care sa vina în sprijinul recuperării și integrării copiilor speciali cu vârste cuprinse între 2-12/14 ani;
- un cadru propice pentru desfășurarea procesului de evaluare și monitorizare a unui plan de intervenție individualizat pe nivelul si nevoile fiecărui copil;
- copiii cu cerințe educative speciale – ADD, ADHD, ODD, MR sau cu alte forme de Tulburare de dezvoltare psihologica - nu vor mai fi marginalizati ci integrați în învățământul de masă fapt ce este în acord cu legislația în vigoare;
- părinții copiilor speciali au devenit parte a procesului de recuperare terapeutica și integrare a copilului lor în învățământul de masă si societate;
- creșterea numărului de copii speciali, cu cerințe educative speciale din sectorul 6 care vor beneficia de servicii de specialitate prin derularea unor programe de recuperare terapeutica cu metodologii si tehnici specifice și de actualitate;
- cadrele didactice sunt pregătite să accepte si sa pregateasca copilul special în grădinițe și școli, dețin informații despre semne si caracteristici, metode si tehnici speciale de lucru aplicabile copilului special la clasa ;
- existența unui sistem funcțional privind informarea, consilierea si formarea părinților și specialiștilor de orice fel care contribuie la recuperarea, dezvoltarea și integrarea copilului special;
- îmbunătățirea imaginii sociale a copilului special;
- reducerea abandonului scolar
- reducerea procentului delictentei juvenile si altor comportamente antisociale, tabacismului si alcoolismului infantil
- realizarea unui parteneriat între membrii echipei multidisciplinare, cadrele didactice integratoare și cadre didactice itinerante/de sprijin implicate în procesul de recuperare și integrare a copilului special.
- programul „special after school” este o fereastră deschisa a serviciilor sociale către comunitate si constituie un răspuns la problematica organizării programului și la dificultatea în acordarea sprijinului specializat în vederea asigurării continuității și întăririi educației formale – să învățăm copilul special sa: foloseasca corect limbajul verbal, sa invete sa se gestioneze, sa se organizeze, cum să învețe, cum sa socializeze – prin îmbinarea elementelor de intervenție specifică cu metode psihoeducationale respectând cerințele curriculei naționale.
- la finalul proiectului educatorii și consilierii școlari specializați pe problematica copilului special devin o resursă importantă pentru comunitatea sectorului 6 ce va putea susține recuperarea si integrarea copiilor speciali.

BUGET "SUNT SPECIAL DAR VREAU SĂ ȘTIU"

	Tipul de cheltuieli	Cantitate	Lei/luna	Luni proiect	Total costuri	Sustinere DGASPC	Alte surse
1. COSTURI DE GESTIONARE A PROIECTULUI							
A.	I ACTIVITATI IDENTIFICARE BENEFICIARI						
A1	Evaluare in institutii scolare						
a	Plata specialistului	20 ore	1400	2	2.800	2.800	
A2	Intocmire planuri interventie						
a	Plata specialistului	20 ore	1.250	2	2.500	2.500	
A3	Consumabile/chestinare mat inf.	1 transa	750	1	700	700	
B	II ACTIVITATI TERAPIE						
B1	Logopedie						
	Plata specialistului	5 sedinte	280	10	2.800	2.800	
B2	Terapie comportamentala						
	Plata specialistilor(2 specialisti)	20 ore	1050	10	10.500	10.500	
B3	Arterapie, ludoterapie						
	Plata specialistului (Artist plastic/Terapeut)	4 sedinte	280	10	2.800	2.800	
B4	Grup socializare						
	Plata specialistilor(2 specialisti)	4 sedinte	280	10	2.800	2.800	
B5	Consumabile(tonner, hartie xerox, acuarele, plastelina, hartie colorata etc.)	1	160	10	1.600	1.600	
B6	Monitorizare implementare plan interventie	1	250	10	2.500	2.500	
C	III ACTIVITATI PENTRU PARINTI						
C1	Grup suport pentru parinti						
	Plata specialistului	2 sedinte	100	10	1.000	1.000	
D	IV ACTIVITATI PROMOVARE PROIECT						
D1	Cursuri cadre didactice						
	Plata specialistilor(2 specialisti)	1 sesiune traing	1400	10	14.000	14.000	
D2	Intocmire plan activitati						
	Plata specialist	1	1000	1	1.000	1.000	

